

Staffanstorp

Om en by i Holaveden.

I Staffanstorp finns bara en gård. Här bor två familjer. Här finns kor och här finns mjölkproduktion. Ett levande lantbruk. Staffanstorp är för övrigt den enda gården i Stavabygden med mjölkproduktion.

Allmänt om Staffanstorp

Staffanstorp omfattar 1/4 mantal och har en areal av 70 hektar. Namnet Staffanstorp talar för att bosättningen där tillkommit under kristen tid. Staffan är en nordisk ombildning av namnet Stefanus. I äldre tider skrevs namnet Stastorp, ibland Stafstorp. Det kan därför finnas en osäkerhet om hur den nu gällande namnformen tillkommit. Kanske är det Stavsjön (Gyllingsjön) som bildat namnet Stavstorp?

Att säga när bosättningen tillkom är svårt. Vi kan bara gissa och då kanske vi kan gissa någon gång under senare delen av medeltiden.

Staffanstorp blev skatteköpt den 29/11 1753.

År 1571 fanns i Staffanstorp en bonde som hette Joen. Han redovisade att han ägde ½ lispund koppar, han hade två ungnöt, tre får, en get och en häst.

År 1620 hette bonden också Joen och han hade två hästar, tre kor, två stutar, sex får, två svin och åker till en och en kvarts tunna utsäde, alltså drygt ett tunnland öppen, odlad jord.

Gränsby

Staffanstorp är en gränsby till Småland. I söder gränsar Staffanstorp till Rödjarp i Adelövs socken, i väster till Ingefreakarp i Gränna socken, i nordost mot Gyllinge och i öster mot Södra Bråten. Kontakter har ofta gått över länsgränsen. Detta kan vi se i uppgifter om giftermål, barndop osv.

Storleken, 1/4 mantal, är Staffanstorp inte ensamt om. Samma storlek eller värdesättning har Södra Bråten och Svinåsen. Det kan möjligen vara så att dessa mindre byar eller gårdar tillkommit något senare än de större byarna i bygden.

Skiften och kartläggningar

Staffanstorp är en oskiftad gård. By är egentligen en beteckning för en samling av gårdar och därför har Staffanstorp och Lakarp egentligen aldrig blivit byar utan förblivit ensamgårdar. Alla byarna i bygden har förmodligen börjat som ensamgårdar. Av de 19 byarna som jag räknar till i Stavabygden har bara Lakarp och Staffanstorp förblivit ensamgårdar. Näteryd utgör ett litet annat undantag. Men både Lakarp och Staffanstorp har under perioder haft flera ägare som sambrukat gården och vi kan anta att det varit endast tillfälligheter att inte detta utvecklats vidare.

En kartläggning har det dock skett även av Staffanstorp. Detta var 1893 och den företogs med anledning av en uppgörelse om ett ägoutbyte mellan Rödjarp och Staffanstorp. Om inte denna uppgörelse tillkommit hade Staffanstorp varit den enda by i Stavabygden som inte kartlagts.

Någon karta från 1639 års geometriska jordebok för Staffanstorp har jag inte kunnat anträffa. Lantmäteriet har ingen sådan.

Torp och torpare på Staffanstorps ägor

Torp har funnits på Staffanstorps ägor allt sedan slutet av 1600-talet. Detta framgår av noteringar i kyrkoböckerna. Av kartmaterialet från 1800-talets senare del kan vi se två torp. Båda är belägna längst bort i öster. Ett är beläget i nordöstra hörnet där Gyllinges och Södra Bråtens ägor möter. Det andra är beläget ett par hundra meter söder därom. Det södra av dem är också känt under *Sanderatorpet* på grund av att familjen Forsander bodde där under 1800-talets senare del. Det norra torpet har inget namn, troligen på grund av att ingen bott där sedan omkring 1880, medan det södra torpet var i bruk betydligt längre.

Vid båda torpen hade 1870 åtskilligt odlingsarbete nedlagts. Åkrar fanns på båda platserna och odlingarna är egentligen sammanhängande. Troligen har det ursprungligen varit endast ett torp på platsen och en gissning blir då att det var det norra torpet som var det första. Det södra har i så fall tillkommit någon gång vid mitten av 1800-talet. Dessförinnan nämns endast en familj i taget på ägorna.

Idag växer det skog på platsen där torpen en gång stod, men där finns tydliga spår efter hårt odlingsarbete. Jag antar att detta torp fanns redan vid sekelskiftet år 1700. Åtskilliga torparfamiljer har slitit hårt här under årens lopp. Inne på Södra Bråtens och Gyllinges marker låg också torp mycket nära och därigenom låg en hel liten by av torp för sig själv där djupt inne i skogen. En av de släkter som bott där är slakten Forsander.

Släktgård

Staffanstorp är nu ingen anrik gammal släktgård. Den ursprungliga slakten var länge kvar, ända fram till omkring år 1900. Nu är en ny ägarkedja installerad i Staffanstorp sedan 1940-talet.

Vägar och stigar

Vägen från Stava förbi Staffanstorp och vidare mot Rödjarp fanns utritad redan i slutet av 1700-talet, att döma av Gyllinges storskifteskarta från 1796. Möjligen blev den vagnväg under 1700-talet, dvs sommartid med torra marker. Ordnat underhåll med fördelning av underhållet på berörda markägare allt efter gårdsstorlek blev det vid en lantmäteriförrättning år 1891.

Vi kan anta att vägen använts som ridväg och gångväg med kanske ungefär samma sträckning under åtskilliga århundraden. Det var mest på det sättet, gående till fots eller ridande som människorna i gamla tider förflyttade sig. Förr gick vägen närmare förbi mangårdsbyggnaden i Staffanstorp. Någon mindre rätning har också skett men i stort sett har vägen ändå samma sträckning.

Den skogsväg som idag går österut mot Södra Bråten var i gamla tider en gångstig. Den har säkerligen gamla anor. Vi kan också anta att en stig gick till Ingefrearp på andra sidan länsgränsen.

Ur domböckerna

Tillgängliga uppgifter ur domböckerna har jag så långt jag kunnat lagt i anslutning till berättelsen om respektive personer längre fram i denna berättelse. Samma gäller för uppgifter ur bouppteckningar.

Emigrationen till Amerika

Från Staffanstorp emigrerade enligt mina anteckningar ett 10-tal personer till Amerika.

Intressanta människor i Staffanstorp

Bland de människor som funnits i Staffanstorp har jag valt att nämna Karl Johan Forsander. Han var född 1829, son till torparen Johan Forsander och Maja Stina Andersdotter på Gåsabols ägor. Karl Johan kom med sin familj till Staffanstorps ägor omkring 1860. Han var först gift med Kristina Persdotter från torpet Hybbeln på Gyllinge ägor, bara ett stenkast från Forsanders torp. Efter hennes död gifte Karl Johan sig med hennes 11 år yngre syster Karolina. Med dessa båda systrar fick han tillsammans nio barn. Läs mera om dessa människor längre fram i denna berättelse.

Människorna i Staffanstorp

Jag börjar med en tabell över 1600-talet och förekomsten av namnuppgifter på människorna i Staffanstorp.

1600-talets uppgifter är magra och grundas till större delen på uppgifter ur mantalslängder, jordeböcker mm. De upptar som regel endast förnamn på husfadern. Övriga familjemedlemmar omnämns oftast inte. Jag har på sistone fått fram en del uppgifter ur 1600-talets domböcker och de lämnar en del intressanta uppgifter

År	Namn mm	Källa
1571	Joen hade 0,5 lispund koppar, två ungnöt, 3 får och en häst	Älvsb
1613	Joen	”
1620	Joen (2 hästar, 3 kor, 2 stutar, 6 får, 2 svin, 1 ¼ tunna utsäde).	BU
1627	Jon	M
1631	Lasse(1 häst, 2 kor, 2 kvigor, 8 får,½ tunna utsäde,)	BU
1637	Lasse	Mil
1638	Lasse, ”gammal”	Mil
1640	Lasse, ¼ frälse,	J
1640	Lasse, räntan 3-6-16,	J
1643	Lasse med hustru, änkan med dotter	M
1645	Lasse med hustru, dräng och piga	M
1645	Lasse med hustru samt en inhyst man med hustru	M
1646	Lasse med hustru samt inhyst man med hustru	M
1647	Lasse med hustru samt Nils med hustru	M
1648	Hemming Nilsson, h Kerstin Gustafsdotter	M
1649	Hemming o Nils i Staffanstorp vid tinget för slagsmål, se domboken	
1651	Hemming, två mantalsskrivna personer	M
1652	Hemming	J
1655	emming med hustru Kerstin	JW

1658 Hemming med hustru Kerstin	J
1659 Hemming i Staffanstorps arvstvist, se domboken	
1661 föddes Jakob, Hemmings son i Staffanstorps	
1663 Hemming bötar för någon försummelse (sockenstämmoprotokoll)	
1666 Hemming i Staffanstorps "från Adelöv"	-"-
1670 Jöns i Staffanstorps o tjuven Märten Larsson i Björstorps, se domboken	
1675 Lars, räntan 3-6-26	J
1676 Jöns i Staffanstorps är edgångsman för Nils Larsson,se domboken	
1681 Jöns med hustru	M
1682 Jöns med hustru	M
1684 "Jöns på livstid", Agneta Ribbings	J
1685 Jöns, räntan 3-12-16,	J
1687 Jöns med hustru	M
1688 Jöns med hustru	M
1689 Jöns med hustru, dottern Ingiärd	M
1690 Jöns med hustru, p Ingrid	M
1691 Lars med hustru	M
1692 Jöns Jonsson är edgångsman för Nils i Holkaberg, se domboken	
1692 Jöns Jonsson i Staffanstorps, anmälan rörande trolldom, se domboken	
1692 Jöns och hustrun, inhyses i Staffanstorps, se domboken	
1692 Lars Knutsson i Staffanstorps, fiske i Gyllingesjön, se domboken	
1693 Torparhustrun Anna Rasmusdotter, vittne vid tinget, se domboken	
1693 Lars och hustrun	M
1697 Lars Knutsson i Staffanstorps vid tinget, se domboken	
1699 Lars Knutsson åberopad vid tinget, boskapssjuka i Öjan, se domboken	

Förklaringar:

Älvsb = Älvsborgs lösen	BU = boskaps och utsädeslängd
Mil = militär källa	J = jordebok
JW = jordebok Wisingsborg	M = mantalslängd

Älvsborgs lösen från 1571 får lämna vår äldsta uppgift om Staffanstorps. Bonden då hette Jon eller Joen. Kanske var det samma Jon som var kvar ännu 1627, 56 år senare. Kanske svårt att tänka sig. Efter honom kom en bonde som hette Lasse och han var kvar ännu 1647 och detta år fanns utöver Lasse med hustru fanns här också Nils med hustru, således två familjer, fyra mantalsskrivna personer. Vi kan anta att här också fanns barn.

Hemming Nilsson	----,
H Kerstin Gustafsdotter	----,
Barn: Jakob	1661-05-22,
Lars	(1660), bonde i Stora Smedstorps, död 1760,

Vi har åtskilliga noteringar om Hemming Nilsson, hämtade från kyrkoböcker, domböcker och sockenstämmoprotokoll. Henning kom till Staffanstorps 1647 eller 1648. Han tycks ha varit kvar ännu 1666 men uppges då vara från Adelöv. Kanske var han då i flyttbestyr. Till Staffanstorps kom en ny bonde, nämligen Jöns.

Hemming var son till Nils Brånd. Detta framgår av en domboksnotis från tinget i Gränna den 17 september 1659. Där gjorde Hemming i Staffanstorp samt Jöns Brånd i Råby och Lars i Bohult gemensam sak mot Olof Svensson i Ödeshög om en häst som Olofs hustru, deras styvmor, avlidna hustru Brita, för deras räkning sålt till Gunnar i Tävelsås(?) för 12 daler. Detta var deras arv efter deras avlidne fader, Nils Brånd. Målet uppsköts till nästa ting. Därefter såg jag inte till detta mål mera. Förmodligen blev de förlikta.

Vi skall titta lite på domboksnoteringarna.

År 1649 blev Henning i Staffanstorp stämd till att nästa ting svara Nils i Staffanstorp för slagsmål. Om detta slagsmål vet vi ingenting, bara att det tycks ha förekommit ett sådant mellan dessa båda, Hemming och Nils som då bodde i Staffanstorp. Vem Nils var vet vi inte. Han bodde tydligen i Staffanstorp bara några år. Var det kanske Hemmings far, Nils Brånd?

Hemming fick enligt en notering i sockenstämmoprotokollet från 1663 böta för någon försummelse.

Jag har mera ur domböckerna om Henning Nilsson, om det nu är samma Henning Nilsson. Vid tinget i Gränna den 10 juni 1667 förekom följande:

Soldaten Jöns Gudmundsson från torpet Muggebo under Kärra i Adelövs socken, frågade inför rätta på vad sätt hans hustru, Karin Pedersdotter, hade dött. Hon blev funnen utanför Mellby på isvägen som gick åt Wisingsborgs slott torsdagen den 6 mars 1667. Hon hade i ett yrväder den 5 mars ämnat gå till välborne Sven Bock i Västergötland. Jöns Gudmundsson menade att en *innasman* uti Foglekärr, Henning Nilsson, vållat Karins död, vilket Henning nu inför rätten nekade till.

Jöns Gudmundsson framförde följande omständigheter, för vilka han håller Henning misstänkt för att ha vållat Karins död. Hennings svåger, Knut i Kärra i Adelöv, hade 14 dagar tidigare varit hos Sven Bock. Av honom hade han begärt på sin svåger Hennings vägnar torpet Muggebo på Kärra ägor.

Han hade samtidigt begärt att soldaten Jöns Gudmundsson måtte drivas därifrån och Henning få tillträda torpet. Knut tillstod att det gått till så, och att välborne Sven Bock befallde honom att ställa Henning till sig. När den avlidna hustrun Karin, som tidigare tjänt hos Sven Bock som väverska, fick veta att hon med sin man skulle drivas från torpet, begav hon sig på väg till Sven Bock för att försöka förekomma detta. Hon gick därvid ut på isen vid Mellby.

Henning tillstår och bekänner att han kom ifatt henne på Uppgränna Raster, och gått om henne men icke talat med henne. Hon gick neder åt sjön vid Vreta och han gick vägen fram åt Grenna stad och gick ut på sjön vid Tegelladan. Han säger sig intet veta vart hustru Karin skulle taga vägen.

Han bekänner sig efter Knuts befordran i Kärra, att han då gått till Sven Bock i Grundärad att städja torpet. Det var det torpet som soldaten Jöns Gudmundsson hade i Kärra-Gärdet. Henning påstod sig inte veta när han gick från Foglekärr att hustru Karin var på vägen ner åt Gundärad.

Däremot berättar Håkan Persson i Folkarp att den 5 mars bittida om morgonen gick hustru Karin förbi Folkarp. Hon sa att hon skulle gå till Gränna att köpa salt.

En stund därefter kom Henning Nilsson till Folkarp. Han sa att han skulle gå till Gundärad och begära Muggeboda. Håkan i Folkarp nämnde då för honom att hustru Karin i Muggeboda en stund tidigare gått förbi. Han gissade att hon skulle gå till Gundärad och begära att få behålla Muggeboda.

Postmästaren Nils Andersson uppger att hans son, Per Nilsson, 15 år, som förde posten, kom i följe med Henning i Långebråten ovanför Uppgränna. Henning hade i handen en stor käpp, och då Henning och pojken mötte Månses hustru i Krokek, hustru Anna, hade Henning frågat henne om hon hade mött något kvinnfolk.

Hustru Anna svarade att hon strax där nedan för mött en hustru, och då *började genast Henning att löpa fort efter*, vilket pojken nu inför rätten berättar. Henning Nilsson nekar till att ha frågat någon efter något qvinfolk.

Capellanen i Grenna, Johannes Pedri Ederus och rådmannen Peder Broddesson i Grenna stad har besiktigt den avlidna hustru Karins lik. De sina eder med händer på bok, och hördes därefter var för sig.

Jöns berättade att han synade avlidna hustru Karins lik sedan det upptinat. Han och flera syningsmän fann *på hennes vänstra lår ett stort blodvite, vänstra armen avbruten uppe vid axeln, den högra armen avslagen neder mot handen, och halsen så vark(?) att huvudet kunde omvridas*.

Peder Broddesson berättade att avlidna hustru Karins lik *hade en stor blånad på vänstra låret, vänstra armen avbruten i leden upp vid axeln, och högra armen skadad vid handen, och halsen så vriden att huvudet kunde vändas på en sida*.

Bägge vittnade på sina avlagda eder, sig intet annat kunna tro än att dessa åkommor skett genom *någons handaverkan*.

Henning Nilsson bedyrade sin oskuld. Han berättade att han samma dag som hustru Karin blev död, gått över sjön till Visingsö. Där hade han talat med Tyres i Kumlaby. Därefter hade han samma dag gått över västra sjön upp till Gundärad. Där hade han fått välborne Sven Bocks tillstånd att tillträda Muggeboda.

Tyres i Kumlaby, som skall kunna berätta vilken dag Henning kom till Visingsö, var inte närvarande vid tinget.

En nämndeman från Visingsö, Bengt i Tynnerstad, vittnade edeligen att *den 5 mars klockan 8 om morgonen, mötte denne Henning Nilsson, nära vid östra fjärdingen, näst intill tegelladan, och han hade i handen en stor käpp, men Bengt som körde åt östra landet blev inte varse något qvinfolk*.

Sven Jonsson uppgav att när hustru Karin blivit funnen död, hade denne Henning gått undan åt Östergötland. Henning säger sig allenast varit i Östergötland för att köra säd och varit borta fyra dagar, nekandes alldeles till dråpet.

Nämndens mening att uppsätta denna mörka sak till nästa ting. Emellertid fästar Henning för sig nöjaktig borgen att då inställa sig för rätta.

Målet uppkom vid hösttinget samma år den 26 september. Henning nekade även då. Målet uppsköts ännu en gång för att dels ut röna huruvida Henning hos Sven Bock nämnt något om huruvida han talat med Karin Pedersdotter under vandringen på isen. Dessutom skulle ytterligare ett vittne höras.

Mera har jag inte funnit i domböckerna om denna sak. Däremot har jag funnit Henning Nilsson i en annan domboksnotis från 1676. Han uppgavs

även då vara en inhysesman i Foglakärr. Han skulle då svara Lars Pedersson i Ölmstad efter att 1672 ha gått i löfte för legokarlen Mats Knutsson, då Lars lejt ut honom till knekt.

Namnet Brånd är ovanligt. En sökning på internet visar att en finländsk släkt kommit till Sverige under 1500-talet och att en murmästare, Måns Brånd, skulle varit verksam vid slottet i Vadstena. I bouppteckningar i Skärkinds härad lär namnet Brånd förekomma. Dessutom förekommer namnet i kyrkoböcker i Gränna från 16- och 1700-talen. År 1667 fanns enligt domboken för Vista härad namnet Nils Brånd i Reaby i Gränna socken.

År 1693 börjar kyrkoböckerna komma till användning i Ödeshögs socken. Det är uppgifter om födda, vigda och döda. Husförhörslängder finns inte förrän från 1805. Från 1693 och framåt bodde följande människor i Staffanstorp.

Jöns Jonsson (1632), bonde, sedan torpare, död 1710.
Anna Rasmusdotter (1639)1, död 1711 i pesten.
Barn: Ingiäl (1669), gift med Lars Knutsson, bonde i Staffanstorp
Ingrid (Ingeborg) - - - -, gift med Daniel Svensson, torpare på ägor

Jöns och Anna var bönder i Staffanstorp, förmodligen från 1666 fram till 1692 då de överlät gården på dottern Ingrid och hennes man Lars Knutsson. Jöns och Anna bodde sedan på ägor, troligen på det torp som legat längst mot nordost invid gränsen mot Gyllinge och Södra Bråten. De hade av allt att döma två döttrar, en som hette Ingrid eller Ingeborg och en som hette Ingiäl. Ingiäl blev gift med Lars Knutsson, se nedan. Ingrid (Ingeborg) blev gift med torparen Daniel Svensson från Adelöv, se nedan.

Jöns dog 1710 och Anna dog 1711 i pesten. Av Annas dödsnotis i kyrkoboken framgår att hon och Jöns varit gifta i 50 år (1660-1710). De hade haft åtta barn. Hon var sjuklig och dog av *den nu gångbara pestilentian*, 72 år gammal. Hon dog således i pesten.

Vid vintertinget i Gränna den 11 mars 1670 klagade Jöns i Staffanstorp till tjuven Mårten Larsson i Björstorp för att denne förra hösten stulit en bagge från Jöns. Baggen värderades till en daler silvermynt. Mårten erkände stölden och dömdes till tre daler silvermynt.

År 1676 hade Nils Larsson och Lars Svensson i Vändelstorp anklagats för att de försnillat något *av hans höggrevliga Nådes* hö i Vendelstorp. De friade sig med sex edsvurna män. Dessa var Måns i Rödjarp, Måns i (Stenkilstorp), Jöns i Staffanstorp, Hans i Qvatarp, Peder Bult i Uppgränna och Knut i Ingefrearp.

Nils i Holkaberg hade av hejderidaren Staffan Christoffersson anklagats för olaga ekehygge och hade pålagts att fria sig med sexmannaed, vilket han gjorde med länsmannen Per Andersson i Bankaby, Sven Jönsson i Ershult, Nils Larsson i Glasfall, Jöns Jonsson i Staffanstorp, Jonas Olsson i Åby. Han var själv den sjätte. Nils blev därigenom frikänd.

År 1692 förekom vid tinget ett mål som gällde trolldom. Det började med att *qvinfolket* Ingeborg Svendsdotter från Långlidens ägor i Gränna socken framfördes inför rätten. Hon hade vid såväl Vista härads extra och ordinarie ting den 12 maj och 8, 9 och 10 juni 1691 som också på Gränna Rådstuvurätt den 7 november varit anklagad och beryktad för trolldom här i häradet i Ödeshögs socken, alltså avlästes först dessa rannsaktionsprotokoll.

Sedan framkom Jöns Jonsson i Staffanstorp och berättade att denna Ingeborg i våras, åtta dagar före vårfrudagen, en tisdag burit till Staffanstorp två knyten, stora som hönsägg. Dessa hade hon lagt ifrån sig i hans kalvhage i fävättnet, vilket hans pojke Lars strax blivit varse. Som det fallit nysnö natten innan hade pojken följt spåren efter henne. Jöns Jonsson följde då också spåren. Omsider fann de Ingeborg i hans hästbondes stuva. Han frågade henne då varför hon kastat dessa knyten i fävättnet. Då gick hon strax dit igen och tog upp knytena. Sedan gick hon ett stycke på hemvägen till Långliden.

Sedan vände hon om igen och gick åt Gyllinge över åkergärdet till deras kalvhage. Där hade hon åter kastat knytena ifrån sig i en granbuske. Hon gick sedan därifrån till Brita Nippertippa i Haddåsen. Senare samma dag har hon gått åter därifrån samma väg förbi Staffanstorp. Dagen därefter fick Hans i Gyllinge av sin måg Jon i Öjan veta att denna Ingeborg kastat trollknutar i en granbuske i deras kalvhage.

De gick dit och fann knutarna men tordes inte röra dem. På torsdagen reste Jöns i Staffanstorp och Hans i Gyllinge till fältväbeln Trana Långliden, som var Ingeborgs husbonde eftersom hon bodde på hans utägor. De bad honom att tilltala Ingeborg för sådana onda stycken. Då hade han också skickat sin dotter efter Ingeborg, men inte funnit henne hemma. När Ingeborg Svendsdotter kommit hem och fått veta detta gick hon strax till Gyllinge.

Då hon gick förbi Staffanstorp bad hon Jöns Jonsson följa med sig till Gyllinge. När hon kom dit där knutarna låg vände hon först ryggen till busken, och ville inte ta upp knutarna. Efter mycket tilltal och förmaning tog hon upp dem. En knut var så stor som en *kaframöfwr*, och en knut hade hon i barmen, och den var stor som ett ägg. Då knutarna strax upplöstes var däri nötaträck, stubbar av halmstrån, björklöv och en gulgrön tråd. Dessa knutarna hade hon sedan burit med sig hem.

Måns Persson i Stora Smedstorp berättade att hans brors hustru Ingjäl i en fåhusglugg funnit en knut eller knyte, stort som ett ägg. Se mera härom under Stora Smedstorp.

Rätten förehöll henne med allvarlig förmaning att bekänna varför hon burit knutar till Staffanstorp och Gyllinge och vad hon därmed göra ville eller kunde. Hon sade sig strax ha tagit bort dem igen. Hon sade *sig intet veta därmed, utan min ko var sjuk, så var det en piga som sa mig att jag skulle bära bort samma knutar så skulle kon bliva bättre*. Hon uppgav att denna piga hette Ingrid Andersdotter i Stängestorp.

Rätten förehöll åter Ingeborg att denna piga på Vista häradsting den 8 juni 1691 helt nekat till detta. Huru kan då Ingeborg beskylla henne för detta. Hon tillfrågades om det inte var Brita Nippertippa i Haddåsen som lärt henne sådant, emedan de umgåtts och hon varit hos henne. Ingeborg svarade att det har hon inte gjort.

Länsman Harald Arvidsson tillspordes om han inte på häradshövdingens order hämtat hit Brita Nippertippa. Fjärdingsmannen Måns i Kulltorp som varit i Haddåsen efter henne, berättade då att Brita Nippertippa låg illa sjuk. Hon kunde därför inte komma till tinget denna gång.

Rätten frågade Ingeborg var hon lärt sig göra sådana knutar och lägga sådana materialier och saker däruti. Ingeborg hade först inget svar. Men efter förmaning att bekänna sanningen, sade hon att pigan Ingrid lärt henne det. Hon tillfrågades om hon har burit knutarna till Smedstorp. Hon svarade *Nej det gjorde jag aldrig, och de må nu säga mig vad de vilja mig, jag har icke det gjort, men det andra bekänner jag.*

Allmogen utvisades för att Ingeborg lättare skulle kunna bekänna och förmanades allvarligen. Ingeborg vidhöll dock att hon aldrig sysslat med trolldom utan bara gjort vad pigan Ingrid sagt henne för att bota sin sjuka ko.

Rätten bedömde denna sak *ännu synas vara mörk och nödig pröva. Därför skall Brita Nippertippa till nästa ting komma tillstädes för att konfronteras med Ingeborg. Till dess skall Ingeborg vara i säkert förvar i Wadstena slottshäkte.*

Jag har inte funnit något mera i domböckerna om detta. Antingen lades målet ned, annars har något extrating hållits och dessa domboksanteckningar förkommit.

Anna Rasmusdotter är omnämnd i domboken för 1693. Det var i ett mål mellan å ena sidan Hans Nilsson i Gyllinge och hans hustru Kerstin Jonsdotter samt å andra sidan deras före detta måg Jon Nilsson i Öjan. Jon Nilsson hade misshandlat Kerstin Jonsdotter.

Han hade givit henne flera hårda slag i ansiktet men också på armarna, höfterna och ryggen. Anna Rasmusdotter var med som åsyna vittne på gärdet i Öjan när detta inträffade. Hon hördes inför rätten vid hösttinget den 3 oktober 1693. Se mera om detta mål under Öjan och Gyllinge.

I Staffanstorp bodde i början av 1700-talet en kvinna, Elin Jönsdotter, född 1650 i Glassås i Adelöv. Hon hade varit gift två gånger. Hon dog 1716. Vi har ingen mera uppgift om henne.

Lars Knutsson	1670
H1)Ingiäl Jönsdotter	1665, d t Jöns i Staffanstorp.
H2)Ingeborg Olofsdotter	1679
Barn: Lars	1695-05-13, död före
Maria	----, g 1718 m Jon Svensson i Gränna sn
Jon	1699, död 1701
Sven (Lars)	1701-12-02, g m Maria Jönsdotter från Havrekullen,
Abraham	1704-03-02, död 1705
Johan	1706-08-03, g m Maria Persdotter från Börstabol.
Ingrid	1708-12-22,
Lars	1711-04-19,
Olof	1714-, gift före 1740, övertog föräldragården
Kerstin	----, gift 1726, utflyttad
Jonas	1720, gift 1749, se nedan

Lars och Ingiäl gifte sig i början av 1690-talet. Bakgrunden för Lars är okänd. Möjligen skulle han tänkas ha varit son till Knut Haraldsson och hans hustru Elin Vistensdotter i Ingefreakarp, men det är bara en gissning. Ingiäl var dotter till bonden i Staffanstorp, Jöns Jonsson och Anna Rasmusdotter, se ovan.

Ingrid dog 1699 och Lars gifte sig med Ingeborg Olofsdotter. Hennes bakgrund är okänd. Lars Knutsson dog 1738. Ingeborg Olofsdotter dog 1747. Lars Knutsson förekommer ofta i domböckerna. Här följer så ett antal domboksnoteringar rörande honom.

Vid vintertinget 1692 hade Nils Hansson i Gyllinge instämt sin granne Lars Knutsson i Staffanstorp för att denne *olovligen fiskat och dragit not uti hans sjö och fiskevatten*. Lars sade sig icke dragit not mera än *tre drätter på sitt eget fiskevatten, i samma sjö*. Nils kunde inte bevisa att Lars fiskat på det vatten som tillhörde Nils. Det framkom också att Nils givit löfte till kaptenen Lejondahls folk att fiska där. Rätten frikände Lars.

Vid tinget 1697 förekom ett mål mellan Lars Knutsson i Staffanstorp och Arvid Jönsson i Björstorp rörande skuldfordran. Arvid Jönsson hade trots kallelse inte infunnit sig. Han dömdes att betala sin skuld och han dömdes också att böta för uteblivandet.

Vid sommartinget 1699 blev Jon Nilsson i Öjan beskylld för att han förra året haft boskapssjuka på sina får. Det var Sven Månsson i Kopparp som kom med denna beskyllning. Flera personer påstods kunna vittna om detta, Jöns Gudmundsson Kyhl på att Gyllinge ägor, pigan Brita Jönsdotter i Pylahult, tjänstepigan Ingiäl Andersdotter i Vantekullen och konan Karin Karlsdotter i Vallstorp i Stora Åby.

Jon i Öjan ville inte godkänna dessa vittnen men åberopade andra vittnen till sin egen fördel. Det var bonden Sven Persson i Holkaberg, Måns Persson i Stora Smedstorp, Lars Knutsson i Staffanstorp, Nils Larsson i Glasfall och Josef Jönsson i Haddåsen. Samtliga dessa uppgav sig aldrig ha hört talas om boskapssjuka i Öjan och de erbjöd sig avlägga ed härpå. Däremot uppgav motsidans vittnen att boskapssjuka verkligen funnits i Öjan. Rätten fattade inget beslut i denna sak. Möjligen skulle målet återupptas senare men jag har inte sett någon fortsättning av målet.

Vid vintertinget 1704 hade kronolänsmannen Harald Arvidsson instämt femtingsoldaten Johan Germundsson från Småland och konan Maria Jansdotter från Hulustorpet i Adelövs socken. De hade gjort sig skyldiga till lönskaläge förra året i Staffanstorp där de då gjort dagsverken. Maria hade sedan fött ett barn sistlidna pingstdag.

Soldaten nekade till påståendet men Maria påstod att *han och ingen annan det gjort*. Hon berättade att Johan första gången lägrade henne i fjol somras då de körde hem hö åtta dagar före Olsmässan. Det skedde om natten på fähusrännnet. Där låg hon och Lars Knutssons hustru och deras små barn. Då kom Johan till henne på rännnet.

Sedan hade han lägrat henne cirka åtta dagar därefter om natten uti ett litet uthus mellan mangården och Sörgården. Där låg också den andra pigan Ingrid med en dotter. Men Ingrid gick därifrån i dagningen, och *sedan hade soldaten sin vilja med mig*, berättade hon. Därefter hade han lägrat henne

återigen när humlen plockades. Johan erkände inget, han nekade till allt. Målet uppskötts till sommartinget 1704.

Länsmannen föreställde då bonden Lars Knutsson i Staffanstorp som på förfrågan tillstod sig ha till Maria överlåtit en ko, och Maria tagit samma ko vid Andersmäss men att hon intet haft att föda kon med varför hon måste lämna tillbaka kon vid jultiden.

Allmogen fick härvid avträda och då förhördes bonden Lars Knutssons två barn, pojken Lars omkring nio år och flickan Kerstin om 11 år. Kerstin berättade att när Maria var hos hennes far och arbetade så fick hon sin betalning om kvällarna och skulle sedan gått hem. Men hon gick upp på höskullen och i skälet och lade sig i höet och Kerstin själv låg där också. Så gick Johan till henne var natt hon var där. Både i uthuset och uppe uppe på höskullen. När Maria gick föråt så kom Johan efter. Samma bekännelse gjorde också pojken Lars. Men på särskild fråga svarade Lars att hans fader lärt honom hur han skulle säga. För övrigt vet han inte om Johan och Maria haft något att göra med varandra.

Pojken Håkan Nilsson, ungefär 12 år gammal hade förra året tjänat ihop med Johan i Staffanstorp. Han berättade att han och drängen Johan låg båda på höskullen och nere i uthuset och att Maria med barnen låg tillsammans på sitt ställe. Men sedan kom Maria och drog täcket av Johan och sedan låg de ihop den natten. Men Maria lade sig mycket efter Johan. Soldaten Johan berättade också att bonden Lars Knutsson i Staffanstorp är mycket ålätig mot sin hustru.

Det framgår av detta mål att Lars Knutsson kanske haft något med sin piga Maria att göra. Rätten friade drängen från åtalet. Maria dömdes att böta 40 daler silvermynt och undergå behörig kyrkoplikt samt vårda och föda sitt barn. Som hon inga medel hade till böterna pliktade hon med kroppen, vilket strax verkställdes. Men rätten misstänkte här att bonden Lars Knutsson kanske var inblandad.

Det blev således spöslitning vid tingstugudörren. Skulle framdeles befinnas att hon med bonden Lars i Staffanstorp haft köttsligt umgänge, bör de bägge därför lagligen plikta. Så skrevs det i domen. Jag har inte sett någon dom mot Lars Knutsson i detta mål. Men däremot hade Lars Knutsson haft ihop det med en annan av sina pigor.

Vid sommartinget 1704 hade länsmannen Harald Arvidsson på ämbetets vägnar instämt bonden Lars Knutsson från Staffanstorp. Han anklagades för att han för fyra år sedan lägrat sin tjänstepiga Karin Andersdotter. Hon hade den tiden varit uti hans tjänst halvtannat år. Karin hade blivit havande och för tre år sedan på midsommardagen fött ett barn.

Länsmannen berättade att Lars Knutsson den tiden han lägrade Karin varit trolovad med sin nu levande hustru Ingeborg. Hon hördes också i målet. Hon berättade att det var fyra år sedan hon blev vigd till äktenskap med denna sin man.

Pigan Karin tillstod att hon efter att lägersmålet skedde varit i Lars Knutssons tjänst ett halvt års tid. Lars hade om våren budat henne att bege sig härifrån utan att föda barn. Han hade också gett henne nio daler kopparmynt till resepenningar. Hon fick resa med Lars egen häst eftersom han givit henne anledning. Först gick resan till Eksjö och sedan till Vetlanda

och fyra mil på andra sidan Vetlanda till en ryttarhustru vid namn Elin uti Holsby och Alseda socken.

Barnet födde hon i grannsocknen Skirö. Hon bekände också att hon plikat för detta lägersmål. Hon har fått stå utanför kyrkodörren, men Lars Knutsson kontinuerligt brukat sin kyrkogång och gått till Herrens Nattvard. Karin bekände också att Lars lägrat henne efter att han var fästad med sin hustru Ingeborg.

Vid Olsmässetiden fästade de (förlovades). Ungefär 14 dagar dessförinnan då Lars en gång kom hem från Gränna marknad tillbjöd han första gången att lägra henne. Men den gången friade hon sig från detta. En månad efter Olsmässan hade Lars lägrat henne och sedan efter Mikaelsmässan stod bröllopet med hustrun.

Karin blev havande och berättade detta för Lars. Han reste då till Jönköping och köpte hem litet rött Mastumiohl och gav henne sedan sitt sto. Hon red till Gränna och köpte nya medel som Lars sedan bad henne intaga. Hon intog en liten del därav men kastade bort resten. Lars hade sedan sagt åt henne att vara sjuk i två dagar. Han skjutsade sedan sin hustru till hennes fader i Adelövs socken och pigan till Gränna. Där skulle hon inta ytterligare medel som köpts. Så berättade pigan Karin. Men Lars nekade till allt detta.

Rätten konstaterade att Lars Knutsson överbevisats om att han för ungefär fyra år sedan haft lägersmål med Karin Andersdotter som då var i hans tjänst. Detta skedde efter att han blivit *prästfäst och till äktenskap trolovad* med sin nu levande hustru Ingeborg Olofsdotter och det lyst för dem två gånger. Karin Andersdotter blev havande och födde barn i Småland, dit han sänt henne och gett henne nio daler kopparmynt i respengar. Hon hade sedan på hans inrådan uppehållit sig där med barnet, till dess hon något företinget erkänt lägersmålet.

Rätten dömde Lars Knutsson att böta 80 daler silvermynt till treskiftes, mellan Konungen, målsägaren och häradet samt att skaffa Karin med sin omkostnad i kyrkan. Konan Karin dömdes att böta 40 daler silvermynt. Båda skulle undergå behörig kyrkoplikt. Eftersom konan inga pengar hade till böterna *pliktar hon Corporaliter, som också strax blev verkställt (spöslitning, piskning)*. Bägge dömdes också skyldiga att betala till barnets vård och uppfostran, *fram till dess att barnet sig själv vårda och föda kan.*

Dessutom bör Lars Knutsson betala Karin för de åren hon ensam försörjt barnet, totalt tolv daler silvermynt.

Lars Knutsson hade under fyra års tid bestridit sin synd och under tiden använt sig av kyrkans friheter och sina salighetsmedel. För denna grova förargelse har rätten också dömt honom att plikta tre veckors tid med häkte på Vadstena slott under vatten och bröd samt att undergå skrift. Han skall också betala till Karin hennes ännu resterande lön, nio daler kopparmynt samt tre par skor.

Denna berättelse, till stora delar direkt hämtad ur domboken säger mycket om kvinnornas, pigornas svåra belägenhet.

Vid sommaringet 1704 företogs nu med restlängden åt Vadstena slottsgods. *Bonden Lars Knutsson i Staffanstorp tillstod nu resten och skall strax betala.* Detta gällde möjligen frälseräntor.

Vid sommaringet 1704 hade Jöns Månsson i Kopparp låtit instämma sin svåger Tyres Nilsson i Stora Krokek för två lösentagna silverknivar efter

Jönses avlidna moder Anna Jönsdotter i Kopparp. Tyres Nilssons hustru, Elin Månsdotter var också Jönses syster. Hon uppgav att hon för 4-5 år sedan tagit två silverknivar i lösen av sådant som deras avlidna moder utsatt i pant, den ena hos Lars Knutsson i Staffanstorp för 16 daler kopparmynt och den andra hos hr Hummerhielm på Nääs för 10 daler kopparmynt. Elin uppgav också att hennes avlidne fader Måns i Kopparp fått av henne en yxa och däremot fått av fadern 20 daler kopparmynt. Uppgift stod mot uppgift, men vi ser att Lars Knutsson i Staffanstorp ändå var välsituerad.

På den tiden, när Lars Knutsson var bonde i Staffanstorp, ägdes gården fortfarande av adeln. Kornetten välborne Erik Gustaf Boije hade till hösttinget 1730, instämt Jon Nilsson i Frebol, Östen Jonsson i Porsarp, Lars Knutsson i Staffanstorp, m.fl. för att de *icke gjort den mängd dagsverken till kungsgården Sjöstorp, vilken de hade att göra dagsverken till.*

Vid vintertinget 1709 berättade Lars Knutsson i Staffanstorp att han förlikat sig med *qvinspersonen* Karin Olofsdotter i Börstabil, vilken han för något år sedan hävdad och gjort med barn. Förlikningen utgjordes av att Lars Knutsson betalat ersättning i ett för allt för barnets uppfödande och han anhöll att denna förlikning måtte införas i protokollet. Bönderna Jon Nilsson i Öjan och Måns Persson i Svenstorp och Per Olofsson i Häggestad hade genom sin attest av den 25 januari intygat denna förlikning.

Kronolänsmannen Arvid Hasselberg hade till sommartinget 1721 instämt Lars Knutsson i Staffanstorp för att denne underlåtit att utföra någon kronoskjuts av spannmål. Lars dömdes till böter.

Vid hösttinget 1712 inlämnade kronolänsmannen Hasselberg en förteckning över sådana som inte lagat sina vägstycken då han den 23 och 24 september 1712 hållit vägsyn. Bland dessa fanns Petter i Lakarp, änkan i Kopparp och Lars i Staffanstorp.

Vid sommartinget 1721 hade kronolänsmannen Arvid Hasselberg instämt Lars Knutsson i Staffanstorp för att han underlåtit att utföra någon kronoskjuts av spannmål. Han dömdes till böter.

Vid vintertinget 1725 hade bonden Jöns Hansson i Gåsabol instämt Per Andersson i Öjan för att denne den 16 januari samma år överfallit honom med grova skällsord och kallat honom för kiättlatjuv *och gammal skärk*. Som vittnen till detta hördes Lars Knutsson i Staffanstorp och Östen Jonsson i Porsarp. De berättade att då Per Andersson skulle byta egendomen efter sin hustrus mormoder, vars son Jöns Hansson var, hade de hört Per Andersson kalla Jöns Hansson för tjuv. Per Andersson dömdes till böter.

Vid hösttinget 1733 hade Lars Knutsson i Staffanstorp instämt Jöns Månsson i Brännegården i Ödeshög rörande en skuld som denne inte hade betalt. Jöns Månsson blev nu av tingsrätten ålagd att betala sin skuld, som av allt att döma uppgick till 11 daler. Nämndemannen Nils Hansson i Gyllinge är omnämnd, han hade förmodligen hjälpt Lars Knutsson att ta upp målet vid tinget.

År 1738 dog Lars Knutsson i Staffanstorp. Han begravdes den 23 juli.

Vid hösttinget 1738 den 18 september i Ödeshögs Gästgivargård lät Lars Knutssons änka, hustrun Ingeborg Olofsdotter för rätten uppvisa den boupteckning som efter hennes eget uppgivande gjorts den 11 september. Sedan

gäld och skuld avdragits uppgick behållningen till 276 daler, två öre silvermynt. Till förmyndare för de två barnkullarna i huset tillsattes rusthållaren Jöns Nilsson i Kopparp, till dess någon annan god man jämte honom kan utses och förordnas.

Här lämnar vi Lars Knutsson. Han var säkerligen en man som lät tala om sig i bygden. Inte minst var han en *fruntimmerskarl*.

Daniel Svensson	1670 i Adelöv, torpare
Ingeborg Jönsdotter	----
Dottern Anna	1713-02-12, g m sold.Stefan Törngren, Gyllinge

Daniel Svensson och Ingeborg Jönsdotter övertog hennes föräldrars torp och bodde där några år. Daniel var troligen från Folkarp i Adelövs socken. Ingeborg var sannolikt dotter till Jöns Jonsson och Anna Rasmusdotter i Staffanstorp, se ovan. Daniel dog i ett torp på Folkarps ägor 1732 i en ålder av 62 år. Om hustrun Ingeborgs öden har jag ingen uppgift.

Dottern Anna blev gift med soldaten Törngren på Gyllinge ägor. Under våren 2001 erhöll jag via Internet kontakt med Dave Anderson i Portland, Oregon i USA. Han var en sentida ättling till Stefan Törngren och till Anna Danielsdotter. Jag har till honom sänt de uppgifter som jag hade om hans rötter här i Sverige.

Olof Larsson	(1714), bonde i Staffanstorp,
H1) Stina Persdotter	(1720), död 1756
H2) Maria Håkansdotter	1733-07-23, d t bonden Håkan Jonsson i Munkeryd
Jöns Eriksson	(1745), s t bonden Erik Larsson i Öjan
Barn: Stina	1757-12-03, g 1785 m Jonas Svensson i Rödjarp
Jonas	1759-01-25,
Maria	1760-06-12, g m b Anders Andersson i Fagerhult
Peter	1763-07-01, g m Anna Greta Andersdotter, se nedan
Lars	1765-02-11, död s å av bröstsjuka
Olof (Katharina ?)	1766-11-25, död 1767
Kerstin (Kristin a)	1769-06-24, g 1791 m Peter Samuelsson i Halvarby
Sara	1771-11-29, g m Lars Andersson i Klämmestorp,
Lena	1773-12-31, g m Anders Månsson i Klämmestorp,
Jonas	1776-02-16,

Olof var sannolikt son till Lars Knutsson och hans andra hustru, Ingeborg Olofsdotter. Jag har inte funnit någon födelseuppgift i kyrkoboken. Han gifte sig 1740 med Stina Persdotter från Adelövs socken. Hennes bakgrund är okänd. Kanske var hon från Nostorp, men senare hade hon en broder, Elias Persson i Äskeryd. Hon avled den 28 april 1756. De hade inga barn.

Vid bouppteckningen efter Stina Persdotter var hennes broder, Elias Persson från Äskeryd i Adelöv närvarande. Bland utestående fordringar nämndes *hos Lars i Gyllinge 6, Nils i Folkarp 4, Hans i Gyllinge 8, Erik i Öjan 8, Nils på Klämmestorps ägor 20, Sven i Lakarp 24*. Bland fordringsägare fanns upptagna Jöns Nilsson i Kopparp. Tillgångarna uppgick till 667 och skulderna till 27.

Efter Stina Persdotters död 1756 gifte Olof sig samma år med Maria Håkansdotter från Munkeryd. Olof dog 1768 av bröstsjuka. Maria Håkansdot-

ter ingick nytt äktenskap 1771 med Jöns Eriksson från Öjan. Maria Håkansdotter dog 1792. Jöns Eriksson ingick nytt äktenskap med Anna Arvidsdotter och flyttade därefter med sina barn till Ödeshögs Gatugård. Senare flyttade han till Klämmestorp. Detta var en ganska rörig familjehistoria.

Den 29 november 1753 blev Staffanstorp skatteköpt och det var av allt att döma Olof Larsson som gjorde detta.

Vid vintertinget 1752 klagade bonden Olof Larsson i Staffanstorp över skador av getter som troligen tillhörde hans grannar.

Bonden Jöns Eriksson i Staffanstorp hade till höstetinget 1791 instämt organisten i Ödeshög Sven Tollstam med åberopande av skuldebrev. Svaranden Tollstam vidgick förskrivningen och ålades av rätten att betala.

I bouppteckningen efter Maria Håkansdotter i Staffanstorp upptogs tillgångarna till 621 riksdaler, däribland 1/9 utav 1/7 i hemmanet Staffanstorp, upptaget till 61 riksdaler. Bland husgeråd mm. förekom rubrikerna *I sättestufvan, norra kammaren, södra kammaren, i köket, i gäststufvan, i västra boden, i visthusboden, i västra loftsboden, i östra loftsboden, i kvarnboden, i mjölboden*. I ett tillägg till bouppteckningen uppges att Jöns Eriksson i boet infört 300 riksdaler.

Vid hösttinget 1756 uppvisade Olof Larsson i Staffanstorp ett inbördes testamente, upprättat mellan honom och hans avlidna hustru Stina Persdotter, vilket på begäran antecknades. *Det åligger Olof att härav tillställa den avlidnas närmaste anhöriga en behörig avskrift.*

Vid hösttinget 1758 förekom ett mål rörande skjutsar vid gästgivargårdarna i Holkaberg och Ödeshög. Det beslutades att varje helt hemman, ett mantal, skall hålla fyra hästar vid gästgivargården efter ett visst schema. Staffanstorp som är $\frac{1}{4}$ hemman skulle hålla en häst.

Stämning till tinget för försummad hållskjuts vid gästgivargården i Holkaberg hörde till vanligheterna. Erik Larsson i Öjan hade blivit instämd för detta. Vid sommartinget 1762 hade han återstämt gästgivaren för *ohemul lagsökning samt för oordning i skjutsens uttagande, i så måtto att då vägar- na är goda, då skjutsar gästgivaren med egna hästar men vid dåliga vägar, då vill han att andra skall skjutsa*. Som vittne åberopades bl.a. Peter Johansson i Staffanstorp. Se mera härom under Holkaberg.

Soldaten Dahlbom i Gyllinge soldattorp hade till vintertinget 1776 instämt Jöns Eriksson i Staffanstorp och hans hustru Maria Håkansdotter med yrkande om straff för att de okvädat honom och för att de år 1770 i soldattorpet sökt efter ett förkommet sågbräde. När målet uppropades fanns ingen av parterna på plats. Nämnden intygade att parterna var förlikta. Med detta lät rätten det hela bero.

På Staffanstorps ägor fanns år 1785 en piga som hette Katharina Johansdotter. Vid sommartinget 1785 hade hon instämt smeden Anders Berggren på Kopparps ägor för att han hade haft lägersmål med henne. Av detta hade hon blivit havande.

Anders Berggren erkände att han i oktober 1784 gjort henne med barn och att det skett utan äktenskapslöfte. Eftersom de båda frivilligt erkände brottet dömdes de till böter, han tre riksdaler och 16 skillingar, hon en daler och 32 skillingar.

Dessutom skulle de båda böta till Ödeshögs kyrka, han en riksdaler 16 skilling och hon 32 skillingar. Vidare skulle de där undergå enskild skrift och avlösning. Till det väntade barnet och dess uppehälle dömdes han att årligen betala två riksdaler 32 skilling. Om det blev tvillingar skall han betala dubbla summan.

Jag har inte funnit Katharina Johansdotter i kyrkoböckerna eller någon annan stans, mer än vad domboken om detta mål berättat. Jag vet därför inget om fortsättningen av denna "kärlekssaga". Anders Berggren är troligen identisk med den smeden Anders Jonsson Berggren som med sin hustru Kerstin Jonsdotter senare bodde på Stava ägor. Kanske kan Kerstin Jonsdotter vara identisk med Katharina Johansdotter. I så fall fick väl kärlekssagan också ett lyckligt slut.

Jonas Larsson	1720-09-27, torpare,
H1)Anna Johansdotter	----, från Stava,
H2)Maria Månsdotter	1724-12-07,
Barn: Lars och ?	1751-05-31, dog den 7 juni samma år
Johan	1752-04-17,
Lars	1756-03-17,
Anna	1758 (?)
Maria	1762-12-15, död 1769-01-01 av kopporna
Jonas	1766-01-01,
Måns	1767-03-04, död 1771 av mässling
Maria	1772-09-12, död 1781 av magplåga

Jonas och Anna gifte sig 1749. Jonas var son till Lars Knutsson i Staffanstorp och hans andra hustru, Ingeborg Olofsdotter. Annas bakgrund är okänd. Hon anges i vigseluppgiften vara från Stava. Hon var möjligen tjänstepiga där. Anna dog 1761 och Jonas gifte sig då med Maria Månsdotter. Hennes bakgrund är också okänd. Jonas dog av ålderdom 1798. Maria Månsdotters vidare öden är okända. Hon bodde kvar på Staffanstorps ägor ännu 1805.

Vid hösttinget 1786 inlämnade Jonas Larsson och Maria Månsdotter ett inbördes testamente av vilket framgick att den efterlevande skulle behålla tillgångarna i boet utan krav från arvingarna. Där framgick att Maria hade en dotter som hette Katharina från tiden innan hon gifte sig med Jonas Larsson.

Vid hösttinget 1764 skrevs tingsbevis på att åboarna i Holkaberg, Porsarp och Staffanstorp hade lidit av missväxt. Två nämndemän hade synat detta och intygade missväxten. Det ankom därefter på höga vederbörande om någon lindring i avraden kan bli för dessa lidande åboar, noterades i domboken.

Peter Olofsson	1763-07-01, bonde,
Anna Greta Andersdotter	1769-06-08,(?)
Barn: Johannes	1793-11-07, död 16 mars 1794 av torsken
Maj-Lena	1795-05-23, gift m Jonas Nilsson i Gyllinge
Peter	1797-03-26, gift och utflyttad till Ersbola i St Åby
Anna Katharina	1799-08-01, sjuklig, g m Håkan Jonsson, Börstabol
Johannes	1802-07-10, uppbördsskrivare, boende i Hallberga
Sara Lotta	1805-01-29, död 1828 av nervfeber
Andreas	1807-10-01, bosatt i Ödeshög, senare i Staffanstorp
Brita Stina	1813-06-06, död av massel 5/12 1813.

Peter var son till Olof Larsson och Maria Håkansdotter i Staffanstorp, och sonson till Lars Knutsson i Staffanstorp. Anna Greta uppgavs i vigselboken vara från Ödeshögs Brännegård och var i så fall dotter till bonden Anders Svensson och hans hustru Sara Karlsdotter. Från en tidig husförhörlängd åren 1766-73 framgår detta också. Peter och Anna Greta ingick äktenskap 1792.

Till en början brukade de hennes föräldragård, Brännegården i Ödeshög men 1795 återfinns de på hans föräldragård i Staffanstorp. Peter Olofsson hade flera förmynderskapsuppdrag, vilket framgår av domböckerna. Han var också boupptecknare och skrivkarl i övrigt.

Vid hösttinget 1832 inskrevs i domboken att lagfart för ¼ mantal Staffanstorp meddelats för Jonas Nilsson och hans hustru Maja Lena Persdotter i Gyllinge. Det var Peter Olofssons och Anna Gretas dotter och måg som enligt kontrakt av den 14 april 1831 köpt Staffanstorp för 3500 riksdaler riksgäld samt därutöver undantagsförmåner. Peter och Anna Greta satt således därefter på sitt undantag.

Peter dog den 10 juni 1834 av *svullnad* i en ålder av 69 år. Anna Greta Andersdotter dog den 23 oktober 1843 av ålderdom.

Från domboken för 1793 har jag lite anteckningar om en arvstvist. Det var en tvist mellan syskonkullarna efter Olof Larsson om arvet. Det slutade sannolikt i förlikning.

Bonden Anders Andersson i Haningetorp hade till höstetinget 1799, instämt bonden Peter Olofsson i Staffanstorp angående skuldfordran om 47 riksdaler enligt en skuldsedel från 11 juni 1799. Skulden hade sin bakgrund i något förmynderskapsuppdrag. Häradsrätten ålade Peter Olofsson att genast betala, även om denne själv inte ännu i sin tur fått in hela summan.

Till höstetinget 1805 hade skattebonden Peter Olofsson i Staffanstorp instämt Håkan Månsson och Anders Jonsson i Kopparp med yrkande om böter och ansvar för obehörig vattenpåsläppning förliden juli månad. Därigenom hade Olofsson förlorat sitt där nedanför avbärgade höfoder. De anklagade anförde att de från Peter Persson i Holkabergs Norrgård fått bud att uppdämma vattnet samt åtog sig bevisa detta med vittnen om de kunde erhålla anstånd med målet. Målet slutade möjligen i förlikning.

Av en handling vid vintertinget 1808 framgår att Nils Persson i Gyllinge vid auktion på Landskansliet i Linköping varit högstbjudande vad gällde

arrende av Maltmossen 1 mtl. Tydligt hade två borgensmän krävts för att uppfylla villkoren. Dessa borgensmän angavs vara Peter Ekegren i Rossholmen och Peter Olofsson i Staffanstorps.

Sommaren 1821 hade kreatur från Rödjarp kommit in på Staffanstorps marker. Sådant händer. Någon ordväxling hade det nog också varit om detta mellan människorna i dessa byar. Det framgår av domboken från vintertinget 1822. Då hade bonden Sven Fogel i Rödjarp instämt Peter Olofsson i Staffanstorps och hans son Peter Persson. Han påstod att de beskyllt honom för att ha våldsamt nedbrutit gärdesgårdar och insläppt sina kreatur i deras ängar.

Vid tinget hördes två vittnen som Sven Fogel åberopade, Jan Petersson i Rödjarp och Karl Karlsson i Havrekullen. Jan Petersson hade hört Peter Persson säga att kreatur från Rödjarp betat i Staffanstorps, men att det inget gjorde därför att de hade *mera hö i år än i fjol*.

Karl Karlsson hade varit på marknad i Skänninge 1821 och där hört Peter Persson säga till Sven Fogels hustru att han kunde bevisa att hästar från Rödjarp betat innanför Staffanstorps stängsel. Det hade dock inte legat någon egentlig beskyllning i det han sagt. Rätten ogillade också Sven Fogels instämning och både Peter Olofsson och Peter Persson gick fria.

Av bouppteckningen efter änkan Anna Greta Andersdotter från Staffanstorps framgår bl. a. att hon efterlämnade fem bröstarvingar, nämligen sönerna Peter Petersson i Eriksbola, uppbördsskrivaren J Petersson i Hallberga, Andreas Petersson i Ösiö, dottern Maja Lena Persdotter, gift med Jonas Nilsson i Staffanstorps och Anna Karin, gift med Håkan Jonsson i Börstabil.

Alla dessa var närvarande för att bevaka sin rätt. Tillgångarna uppgick till 583 riksdaler, därav köpeskilling för 1/4 Staffanstorps, inestående hos mågen Jonas Nilsson, 333 riksdaler.

Sven Nilsson	- - - -, torpare
Stina Jaensdotter	(1788)
Barn: Anders Magnus	1811-06-07 på Fogeryds ägor, död 1812
Johan Peter	1813-12-01 på Staffanstorps ägor,

Sven och Stina gifte sig 1810. Han uppgavs vara från Fogeryd och hon från Kopparp. Närmare bakgrund har inte klarlagts. De bodde först i Fogeryd. Där föddes Anders Magnus. 1812 bodde de på Staffanstorps ägor. 1814 flyttade de vidare, okänt vart.

Under åren 1815-1818 bodde Jonas Stark med sin familj på Staffanstorps ägor. Det var Jonas Stark, Maja Samuelsdotter och fem barn. De flyttade sedan till Gyllinges ägor.

Johan Svensson	(1783) i Adelöv, torpare
Anna Persdotter	1781-12-20,
Barn: Kristina	1811-09-13, född i Hårstorp där Johan då var dräng,
Anna Maja	1814-11-13, född i Narbäck
Stina G	1818-05-23, död den 25 maj 1819 av slag.
Maja Lisa	1820-11-20
Karolina	1823-06-18

Johan kom som dräng från Gränna till Holkaberg redan 1804. Han var därefter dräng i Hårstorp. Där gifte han sig 1811 med Anna Persdotter, som samtidigt var piga där. De hade därefter ett torp på Munkeryds ägor, sedan på andra platser i bygden. År 1818 kom till torpet på Staffanstorps ägor. De var kvar här fram till 1859, således drygt 40 år. Enligt samstämmiga uppgifter var Johan född 31/12 1783 i Adelöv men i Adelövs kyrkoböcker kan jag inte finna honom.

I kyrkoböckerna från Gränna hittar vi däremot en Johan, född 31/12 1783, son till dannemannen Sven Persson och hans hustru Brita Håkansdotter i Uppgränna Matsagård. Jag tror att denna uppgift stämmer. Anna var dotter till Peter Persson och Maria Andersdotter i Vantekullen och hade möjligen anor från den släkt som fanns i Narbäck och Bankaby på 1600-talet. Vi kan anta att Johan och Anna utfört en stor del av odlingsarbetet vid sitt torp på Staffanstorps ägor.

Johan dog 1858 och Anna dog 1859, båda av bröstsjuka. Från sommaringet 1844 finns ett torpkontrakt där Jonas Nilsson i *Staffanstorp till sin torpare Johan Svensson och Anna Persdotter i bägge deras livstid lämnar den husplan där nu husen står samt det källand väster om stugan samt nödig risbrand mot en årlig summa av 32 skilling banco*. Från bouppteckningen efter Johan Svensson ser vi att han hade en ko på sitt torp. Där fanns en stuga, två små lador och en gammal ladugård.

Ur bouppteckningen efter Johan Svensson inhämtas att han efterlämnade hustrun, Anna Persdotter, samt tre döttrar, Kristin och Anna Maria och Maja Lisa, alla gifta, Kristin med Anders Båsat i Väversunda, Anna Maria med Gustaf Berg i V Tollstad och Maja Lisa med Anders Larsson i Vilseberga i Rogslösa socken. Tillgångarna uppgick till 507 riksdaler, därav en ko 45 riksdaler, en stuga 35, två små lador 12 riksdaler, en gammal ladugård tre riksdaler, en slump foder fem riksdaler. Skulderna uppgick till 82 riksdaler.

Jonas Nilsson	1794-12-26 i V Tollstad, bonde,
Maja Lena Persdotter	1795-05-23, d t Peter Olofsson ovan
Barn: Anders Magnus	1817-02-03, t Väversunda 1843, se nedan
Hans Peter	1818-10-13, t Rogslösa 1838
Johanna Sofia	1821-02-25, döv, g m Sven P Svensson, Norrö ägor,
Lena Kristina	1823-03-04,
Karl Johan	1825-04-27,
Karl Alfred	1826-10-08, död 1849 av vådaskott.
Frans Albin	1829-04-02, död 1840 av nervfeber
Stina Lotta	1832-01-08, dövstum, oä döttrar, se nedan
Johan August	1834-05-15, död s å av bröstsjuka
Johan August	1836-02-14, död av skällning 1841

Gustaf Adolf	1838-07-19, dövstum, död 1849
Klara	1856-06-26, dövstum, oä d t Stina Lotta
Gustaf Albin	1861-10-14,
Axel Edvard	1867-09-23, oä son till Stina Lotta

Jonas var son till bonden Nils Johansson och Stina Hansdotter i Gyllinge. Maja Lena hade sina rötter i Staffanstorps, dotter till Peter Olofsson och Anna Greta Andersdotter. Jonas och Maja Lena innehade och brukade först en gård i Gyllinge och kom 1831 till Staffanstorps. En märklig omständighet är att många i familjen drabbades av dövhet. Maja Lena dog 1851 och Jonas dog på sitt undantag 1861 av bröstsjukdom. Stina Lotta Jonsdotter flyttade med två av sina barn till Sväm 1868. Gustaf Albin stannade som fosterson hos Karl Johan och Kristina nedan.

Sonen Anders Magnus utflyttade till Väversunda 1843. Han dog i Bårstad i Rogslösa 1857. Sex personer i hans familj dog samma vecka i rödsoten, två barn, 10 och 12 år gamla blev ensamma kvar.

Sonen Hans Peter flyttade till Rogslösa 1838, dog i Väversunda 1851.

Till sommaringet 1844 hade Peter Petersson i Sandkulla och Johannes Petersson i Hallberga instämt Jonas Nilsson och hans hustru i Staffanstorps rörande ett arvsskifte. Parterna förliktes och målet blev nedlagt.

Ur bouppteckningen efter Jonas Nilsson har inhämtats att han efterlämnade två barn, en dotter Johanna, gift med Sven Peter Svensson på Norrö ägor, en dövstum dotter, Kristina, samt två söner, som är avlidna, Hans Peter och Anders Magnus. Hans Peter hade en son och efter Anders Magnus fanns två barn, alla dessa tre boende i Rogslösa. Tillgångarna uppgick till 1115 riksdaler, skulderna till 117 riksdaler.

Andreas Petersson	1807-10-01, bonde,
Anna Karin Norrin	1820-01-01,
Barn: Karl Johan	1843-07-10, gift, se nedan, till Amerika
Kristina Sofia	1845-10-31, g m Anders M Sjöstrand i Kroxeryd,
Maria Charlotta	1848-04-03, t Adelöv 1874, till Amerika
Anders Peter	1851-01-30, t Sunneryd 1869, till Amerika
Klara Emilia	1854-08-05, gift med Karl Emil Gustafsson,
Frans August	1858-07-01, gift, se nedan, till Amerika
Josefina Florentina	1861-09-04, död s å
Josefina Augusta	1862-09-24, till Amerika

Andreas var son till Peter Olofsson och hans hustru Anna Greta Andersdotter. Anna Karin var dotter till Johan Norrén och Anna Persdotter i Ödeshögs Brännegård. Andreas och Anna Karin gifte sig 1842 och kom till Staffanstorps från Ödeshögs Riddargård 1844.

Under några år i början av 1850-talet bodde de i Stora Åby socken men återkom sedan till Staffanstorps. Från omkring 1870 har de ett undantag. Andreas dog 1883. Anna Karin Norrin dog på sitt undantag i Staffanstorps 1906.

Andreas Petersson och hans hustru Anna Karin Norrin anhöll vid vinteringet 1845 om fastebrev på 1/8 mtl Staffanstorps som de köpt av Jonas

Nilsson och hans hustru Maja Lena Persdotter för kvitterade 1166 riksdaler.

Från bouppteckningen efter Andreas Petersson 1883 har inhämtats bl. a. att av de sju barnen vistades Karl Johan, Anders Peter, Frans August, Maria Charlotta och Josefina Augusta i Amerika. Kristina Sofia var gift med byggmästaren Anders Magnus Sjöstrand i Kroxeryd. Dottern Klara Emilia var kvar i föräldrahemmet.

Tillgångarna uppgick till 2251 kronor och skulderna till 555 kronor. Det antecknades att barnen utfått i förtida arv, Karl Johan 500, Anders Peter 400, Frans August 200, mågen Sjöstrand 400, Maria Charlotta 250, Josefina Augusta 200 och Klara Emilia 40 kronor.

Från 1844 och fram till 1876 fanns två brukare i Staffanstorp, som brukade var sin hälft av gården.

Sven Jonsson	1830-09-29 i Adelöv, arrendator
Anna Jaensdotter	1834-01-17 i Gränna
Barn: Karl Edvard	1858-11-22,
Anna Lovisa	1861-03-13,
Augusta Josefina	1863-12-13

Sven var från Stenkilstorp i Adelöv, son till Jonas Andersson och Katharina Jansdotter. Anna var dotter till Jan Andersson och Maria Petersdotter i Uppgränna. Sven och Anna gifte sig 1858 och arrenderade under sju år halva gården i Staffanstorp.

1865 flyttade de till Glasfall. Där arrenderade de den ena gården. 1880 rymde Sven till Amerika. Flera av barnen reste också till Amerika. Hustrun, Anna Jaensdotter, bodde någon tid hos Kyléns i Munkeryd men flyttade sedan tillbaka till Glasfall. 1887 flyttade hon med de återstående barnen till Amerika.

Karl Johan Andreasson	1843-07-10, bonde på 1/8 mantal,
Kristina Svendsdotter	1838-01-13, från Bodebol
Barn: Oskar Reinhold	1866-02-10, död s å
Johan Gottfrid	1867-04-06, död s å
Jenny Amanda	1868-07-09,
Ernst Teodor	1871-06-15,
Anna Josefina	1875-08-05,
Gustaf Albin	1861-10-14, fosterson, s t Stina Lotta ovan

Karl Johan var son till Andreas Petersson och Amma Karin Norrin i Staffanstorp. Kristina var dotter till nämndemannen Sven Persson o Greta Johansdotter i Bodebol. Karl Johan och Kristina gifte sig 1865. Karl Johan står sedan som innehavare av 1/8 mantal, tydligen den ena hälften av Staffanstorp. Den andra hälften ägdes och brukades av Karl Johan Johannisson.

1876 flyttade Karl Johan med sin familj till Öjan. De flyttade därifrån till Gåsabol 1879. Därifrån flyttade han med hustru och fyra barn till Amerika 1881.

I grannbyn Gyllinge skedde 1855 ett dråp. Det var *häradsbosen* Johan Kumling som på Gyllinge sandgårde slog ihjäl sin hustru. Läs mera om detta i berättelsen om Gyllinge.

Tiden vid mitten av 1800-talet präglades av folkrörelsernas framväxt. För vår bygd var det mest väckelserörelsen som skakade om. Prästerna försökte bromsa och hindra predikanter som ville predika för människorna. I husförhörslängderna försökte prästen hålla reda på vilka som var "läsare". Om Karl Johan Andreasson har i husförhörslängden gjorts noteringen "läs".

Karl Johan Johannisson	1833-01-08 i Säby, bonde på 1/8 mtl
Gustava Sofia Utter	1834-02-07 i Stora Åby
Barn: Hulda Plantina	1863-06-08 i St Åby, g m Frans Viktor Glad
Oskar Emil	1869-02-11, död s å
Hilma Josefina	1870-05-29,
Karl Hjalmar	1872-12-19, död 1878 av mässling
Jenny Amanda	1875-10-10, död 1878 av mässling

Karl och Gustava gifte sig i Stora Åby 1858. De kom 1864 till Öjan där de arrenderade en av gårdarna. Därifrån kom de till Staffanstorp 1868. Jag har inga anteckningar om deras bakgrund. De står som ägare till 1/8 mantal i Staffanstorp, vilket betyder halva gården.

Den andra halvan ägdes och brukades av Karl Johan Andreasson men när han med sin familj 1876 flyttat från Staffanstorp står Johannesson skriven för 1/4 mantal vilket betyder hela Staffanstorp. Perioden med två brukare varade i drygt 30 år. Karl Johan Johannisson dog 1892. Gustava Utter dog på 1920-talet.

Från bouppteckningen 1892 efter Karl Johan Johannisson har inhämtats att 1/4 mtl Staffanstorp upptogs till 8500 kronor, inventarier till 2320 kronor, summa tillgångar 10902 kronor. Skulderna uppgick till 7420 kronor. Under kreatur upptogs ett sto, ett par oxar, åtta kor, två kvigkalvar, 12 får och baggar, sex svin, 19 höns och en tupp.

På ägorna bodde under åren 1863-1882 torparen Johannes Persson, född 1820, son till torparen Peter Andersson och hans hustru Greta Larsdotter från Södra Bråtens ägor. Han uppgavs vara fattig. Han kom hit från Munke-ryd 1863 och dog här av lungdot den 22 mars 1882. Han bodde här ensam i egen stuga. I bouppteckningen uppges han ha varit torpare.

Hans tillgångar var bl.a. en stuga, en vedbod och en gärdesgård och lite bränsle, allt värderat till 160 riksdaler.

Om vi ser närmare i handlingarna upptäcker vi att han länge bodde hemma hos föräldrarna på Södra Bråtens ägor. När fadern dog 1862 bodde han ännu kvar i föräldrahemmet och uppgavs vara *sjuk och eländig*. Vi kan anta att hans torp var beläget vid gränsen mot Södra Bråtens ägor och att han därför inte hade så långt till sitt f.d. föräldrahem.

Karl Johan Forsander	1829-06-12, torpare
Kristina S Persdotter	1825-05-04,
Barn: Johan Teodor	1853-05-24,
Karl August	1855-01-22,
Klara Matilda Jos.	1857-11-22,
Emilia Augusta	1860-01-22
Otto Ferdinand	1862-02-18, g m Johanna Sofia Nilsson,
Helena Josefina	1864-09-15, död s å
Oskar Reinhold	1866-02-18, t Svinåsen omkring 1879
Hulda Amanda	1869-11-12,
Hilma Helena	1882-05-02
- Amanda Florentina	1882-11-10, oä d till Emilia Augusta
- Ester	1915, d t Hilma Helena

Karl Johan var son till Johan Forsander och Maja Stina Andersdotter, se ovan. Kristina var dotter till Peter Arvidsson och hans hustru Maja Joelsdotter på Gyllinges ägor. Det var således inte lång väg för att fria. De gifte sig 1853. De kom till Smedstorp från Gyllinge omkring år 1852 och flyttade vidare till Staffanstorp omkring 1860.

Det uppges att Karl Johan varit anklagad för lönnkröeri och att han varnats för detta vid sockenstämman 1857. Karl Johan Forsander dog på Staffanstorps ägor 1912. Hans hustru Kristina dog 1879 och Karl Johan gifte då om sig med hennes yngre syster, Karolina Persdotter. Hon dog 1918.

Karl Johan var fattig, enligt anteckning i husförhörslängden. Han brukade det södra av de två torpen som fanns på Staffanstorps ägor, invid gränsen mot Södra Bråten.

Det kan tilläggas att Karl Johans föräldrar, Johan och Maja hade ett torp i Gåsabol men flyttade troligen till Stora Smedstorp omkring 1850. Johan dog där 1852 och Maja dog 1857 av vattensot. Johan och Maja flyttade till Gåsabol från Stora Åby 1844. Detta blev upprinnelsen till släkten Forsander som senare bodde i Kopparp och Staffanstorp m fl platser.

Karl Johans första hustru, avled 1879 och han gifte sig 1882 med sin avlidna hustrus syster Karolina. Båda hans hustrur var således döttrar till torparen Peter Arvidsson i Gyllinge. Karl Johan Forsander dog den 5 april 1912 av ålderdom. Karolina dog den 20 februari 1918 av ålderdom. Mot slutet hade också dottern Hilma samt hennes dotter Ester stått skrivna på torpet.

Av bouppteckningen efter Forsanders första hustru framgår att bland tillgångarna fanns en stugubyggnad för 150 kronor, en ladugård och två mindre hus för 100 kronor. Behållningen uppgick till 451 kronor.

Kanske var det Karl Johan Forsander som byggde husen. I stugan föddes nio barn, åtta i första äktenskapet och ett i det andra. Karl Johan uppges i husförhörslängderna som ”inhyses drängen”, vilket troligen innebar att han arbetade på gården i Staffanstorp.

Ett av barnen, en dotter, dog i spädd ålder, två barn flyttade till Adelöv, två till Gränna, en till Visingsö. En son, August, samt en dotter, Hilma, stannade kvar i hembygden. Karl Johan Forsander dog 1912 och Karolina, hans andra hustru, dog 1918. Hon står som ägare av husen. Efter Karolinas

död såldes husen. Bostadshuset flyttades till Öjan, där det ännu står kvar och används som uthus.

Karl Emil Gustafsson 1859-10-18 i Stora Åby, arbetare
Klara E Andreasdotter 1854-08-05,

Karl och Klara gifte sig 1888. Klara var dotter till Andreas Petersson och Anna Karin Norrin. Hon hade därmed rötter i Staffanstorp, tillbaka till 1600-talet. De flyttade 1889 till Kleven i Gränna landsförsamling. Omkring 1897 flyttade de till Adelövs socken. År 1905 flyttade de till Stora Smedstorp. I och med att de lämnade Staffanstorp bröts den ursprungliga släktkedjan i Staffanstorp. Om Karl och Klara, se vidare under Stora Smedstorp.

Albin Teodor Karlsson 1868-08-31 i Stora Åby, bonde,
Hilma J Karlsdotter 1870-06-29,
Barn: Alma M J 1894-11-17, gift och utfl t Nostorp i Adelöv
Sigurd G T 1897-03-30, död i spanska sjukan 1918
Gerda M A 1900-02-27, g m Fritzell i Äpplehult i Adelöv
Erik Peter Nordkvist 1909 i Jukkasjärvi, fosterson, t Jukkasjärvi 1928

Albin kom från Stora Åby socken, medan Hilma var född i Staffanstorp, dotter till Karl Johannisson och Gustava Sofia Utter. De gifte sig 1893 och övertog hennes föräldragård. Albin dog 1944, Hilma något senare. Staffanstorp köptes 1937 av Henry Johansson i Munkeryd. Gården brukades dock under åtskilliga år av arrendatorer, redan under den tid då Albin och Hilma ägde Staffanstorp.

Josef Teodor Karlsson 1879-04-20 i Stora Åby, arrendator,
Ester Hulda Maria Glad 1890-08-01 i Stora Åby
Barn: Sven Gustaf 1916 i Stora Åby
Nils Olof 1921 i V Ryd
Ove Gunnar 1926 i Skeninge, fosterson,

Josef och Ester kom från Väderstad 1929. De arrenderade Staffanstorp under åren 1829-31. De återfanns från 1932 som vaktmästarpar i Stava missionshus.

Karl Fingal M Karlsson 1903-11-09 i Gränna,
Astrid Gustafsson 1905-08-10,
Barn: Alice Ragnhild T 1925
Per Olof 1926
Maja Eva Ingegerd 1928
Karl Rune 1930
Vivi A M 1931
Sara M F 1933
Lars Arne 1935

Fingal och Astrid gifte sig 1925. Fingal var son till skomakaren Johan August Karlsson och hans hustru Hulda Maria Petersdotter i Mörstorp,

Gränna socken. Astrid var dotter till Johan Gustafsson och hans hustru Selma Samuelsson i Gåsabol.

Fingal och Astrid kom till Smedstorp 1929 och arrenderade där 5/24 mantal, Kalle Bergs gård. De flyttade till Staffanstorp 1932. I Staffanstorp stannade de till 1935. Då flyttade de till Fogeryd.

Gunnar Andersson Berg	1885-01-15 i Visingsö, från Stora Åby 35,
h Hildur Otilia Karlsson	1897-01-03,
Bernt Gunnar	1923

Gunnar och Hildur kom från Stora Åby till Staffanstorp 1935. Gunnar var son till Albin och Frida berg i Munkeryd och Hildur var dotter till Gustaf Karlsson och Jenny Karlsdotter i Sunneryd. Gunnar och Hildur arrenderade Staffanstorp till 1940, då de flyttade till Sunneryd och övertog hennes föräldragård. Efter dem kom Artur Kullander med sin familj till Staffanstorp.

Artur Rikard Kullander	1897-06-28 i Stora Åby, arrendator
H Berta Otilia Maria Mörk	1897-06-28 i Heda,
Barn: Sven <u>Bertil</u>	1927
Inga Britt Maria	1930
Solveig Margareta	1939

Karl Oskar Sture Mörk	1921-04-05 i Västra Tollstad,
Oskar Mörk	1877-07-14 i Rogslösa,

Artur Kullander och hans familj bodde och brukade i Staffanstorp fram till 1954. Hos dem bodde också Bertas broder, Sture Mörk, samt fadern Oskar Mörk. Efter 1954 har Staffanstorp brukats av söner till Henry och Märta Johansson i Munkeryd.

År 1958 kom Mats och Karin Henrysson till Staffanstorp. De arrenderade först gården men förvärvade den 1963 av Henry Johansson, Mats far. De har sedan brukat Staffanstorp i mer än 40 år. De har numera överlåtit gården på två av sina söner.

Staffanstorp är idag en unik by. Här finns fortfarande mjölkkor och andra djur. Här brukas jorden fortfarande. Mjölk levereras till mejeriet i Jönköping. Förutom den egna gården arrenderas också jord i andra byar i närheten.

Detta är min berättelse om byn. Den har mest handlat om äldre tider. Om senare tid och nutid överlämnar jag till människorna i byn att själva berätta.

Jag har på liknande sätt skrivit om övriga byar i Stava-bygden samt en särskild berättelse om bygden.

Jönköping i april 2009
Arne Ivarsson